

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

217

Vragen van de leden **Belhaj** (D66) en **Van den Hul** (PvdA) aan de Minister van Defensie over *het pleidooi van de militaire vakbond voor het instellen van een onafhankelijk meldpunt naar aanleiding van berichtgeving door de Volkskrant over een oud-militair die zegt te zijn misbruikt in de jaren 80* (ingezonden 19 september 2017).

Antwoord van Minister **Dijkhoff** (Defensie) (ontvangen 16 oktober 2017).

Vraag 1

Heeft u kennis genomen van het pleidooi van de militaire vakbond over het instellen van een onafhankelijk meldpunt waar mensen terecht kunnen die slachtoffer zijn geworden van seksueel misbruik bij Defensie?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Zijn de mensen die werkzaam zijn als vertrouwenspersoon of bij de Centrale Organisatie Integriteit (ook) geschoold dan wel getraind in het omgaan met meldingen die seksueel misbruik betreffen?

Antwoord 2

Defensie beschikt over zes fulltime Coördinatoren Vertrouwenspersonen (CVP). Zij fungeren als coördinator in een netwerk van medewerkers die naast hun reguliere functie de functie van vertrouwenspersoon vervullen. In 2016 beschikte Defensie over 623 vertrouwenspersonen. Deze vertrouwenspersonen volgen een speciale training. In de vijfdaagse cursus die zij krijgen wordt stilgestaan bij alle verschijningsvormen van ongewenst gedrag, waaronder seksuele intimidatie. De vertrouwenspersonen worden voorbereid op verschillende situaties en leren verschillende gesprekstechnieken. Bij de Centrale Organisatie Integriteit Defensie (COID) werken ongeveer dertig medewerkers. De COID is in 2010 opgericht. De ervaringen en expertises van de COID-medewerkers zijn divers. Medewerkers hebben nagenoeg allen de opleiding tot vertrouwenspersoon gevolgd. Om optimaal te fungeren bij de COID volgen zij diverse aanvullende cursussen en opleidingen. Gesprekstech-

¹ <https://www.volkskrant.nl/binnenland/defensie-stopte-misbruikzaak-van-soldaat-in-doofpot~a4516893/>

nieken en adviesvaardigheden ten behoeve van het contact met melders komen daarbij aan bod.

Vraag 3

Is het mogelijk dat interne meldpunten – hoe onafhankelijk deze ook zijn – een drempel zijn voor het melden van seksueel misbruik? Zo nee, waarom niet? Zo ja, ziet u hier mogelijkheden tot verbetering?

Antwoord 3

Defensiemedewerkers kunnen integriteitsschendingen melden bij de leidinggevende, het meldpunt van de COID en de Koninklijke Marechaussee (KMar).

Versnippering van meldpunten is onwenselijk. De commissie-Van der Steenhoven onderstreepte dit eveneens in het rapport «Moral Fitness», dat ik op 1 februari 2016 bij uw Kamer heb aangeboden (Kamerstuk 31 125, nr. 65).

Vraag 4

Kunt u aangeven of u mogelijk verbeterpunten ziet in de wijze waarop meldingen over seksueel misbruik in behandeling worden genomen? Is het bijvoorbeeld mogelijk in eerste instantie dergelijke meldingen anoniem te doen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Defensie is een van de weinige overheidsinstanties met een meldpunt zoals dat is ingericht bij de COID. Aan de bekendheid van de COID wordt doorlopend aandacht geschonken. Meldingen kunnen ook anoniem worden gedaan.

Vraag 5

Hoe kijkt u aan tegen een onafhankelijk meldpunt om een beeld te krijgen van de aard en omvang van seksueel misbruik binnen de organisatie?

Antwoord 5

De COID heeft een onafhankelijke positie binnen het Ministerie van Defensie. Alle meldingen die het meldpunt ontvangt, worden in behandeling genomen. Zoals gezegd kunnen defensiemedewerkers integriteitsschendingen melden bij de leidinggevende, het meldpunt van de COID en de KMar.

Vraag 6

Ziet u andere mogelijkheden om op een voor betrokkenen veilige manier zicht te krijgen op de omvang van seksueel misbruik binnen de organisatie?

Antwoord 6

Ieder voorval is er uiteraard één teveel. Aan het vervolmaken van het afhandelen van meldingen bij Defensie wordt onafgebroken gewerkt. Defensie biedt alle defensiemedewerkers periodiek een vragenlijst aan, waarin de werkbeleving op allerlei terreinen wordt onderzocht. Deze lijst worden anoniem ingevuld. In dit onderzoek, met ruim 35.000 respondenten, werd tussen 2013 en 2016 in totaal veertien keer door een man en twee keer door een vrouw melding gemaakt van seksuele dwang. De cijfers van de KMar, zoals weergegeven in de beantwoording van de vraag 6 van Diks (GroenLinks) en Karabulut (SP) laten zien dat de bereidheid om contact op te nemen met de KMar hoog is.

Vraag 7

Kunt u aangeven of vermeende belagers in kwestie nog bij Defensie werkzaam zijn?

Antwoord 7

Vier van de personen op wie de melding betrekking heeft, zijn nog werkzaam bij Defensie.

Vraag 8

Zijn er ook andere meldingen van seksueel misbruik bekend bij Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht (IGK) welke aangeduid zijn als verjaard?

Antwoord 8

Nee, dergelijke meldingen zijn niet bekend bij de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht (IGK).

Vraag 9

Erkent u dat de gesloten cultuur binnen Defensie invloed heeft op ongewenst seksueel gedrag?

Antwoord 9

Ongewenst seksueel gedrag in de zin van aanranding of misbruik komt bij Defensie op kleine schaal voor. Op 12 januari jl. ontving uw Kamer het rapport «Grenzen aan de eenheid» van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) (Kamerstuk 34 550, nr. 64). Volgens het rapport is defensiepersoneel betrokken bij de organisatie en is de werktevredenheid hoog. Het personeel ervaart en waardeert saamhorigheid. Volgens het SCP draagt deze cultuur tegelijkertijd bij tot uitsluiting van diegenen die afwijken van de norm. Vrouwen, medewerkers met een afwijkende etnische of religieuze achtergrond en lhbt'ers hebben meer dan mannelijk, blank en heteroseksueel personeel te maken met ongewenst gedrag.

Vraag 10

Ziet u mogelijkheden om alsnog onderzoek te doen naar verjaarde incidenten van seksueel misbruik bij Defensie?

Antwoord 10

Alle meldingen bij de COID worden in behandeling genomen.

Vraag 11

Bent u bereid om de betrokken belagers een disciplinaire maatregelen op te leggen wanneer betrokkenheid is aangetoond?

Antwoord 11

Defensie heeft een commissie van onderzoek ingesteld die zich specifiek richt op de casus in kwestie. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek worden al dan niet maatregelen getroffen.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van leden Diks (GroenLinks) en Karabulut (SP), ingezonden 19 september 2017 (vraagnummer 2017Z12291)